

POSLANEC OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Poslanec obecného zastupiteľstva nadobúda práva a povinnosti v súvislosti so získaním mandátu poslanca. V zmysle zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí sú poslanci obecného zastupiteľstva volení na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

Všeobecná právna úprava práv a povinností poslancov obecného zastupiteľstva je zakotvená v zákone č. 369/1999 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Zákon o obecnom zriadení vymedzuje **práva a povinnosti** poslancov obecného zastupiteľstva iba **demonštratívnym spôsobom**.

A. Povinnosti poslanca obecného zastupiteľstva

Vymedzenie povinností poslancov obecného zastupiteľstva je potrebné poznať, aby mohli poslanci plniť svoje funkcie pri výkone samosprávy.

1. Medzi **základné povinnosti** poslanca v zmysle §25 odseku 1 zákona o obecnom zriadení je patrí najmä:

- a. *zložiť sľub na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa zúčastní,*
- b. *zúčastňovať sa zasadnutím obecného zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých bol zvolený,*
- c. *dodržiavať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov,*
- d. *obhajovať záujmy obce a jej obyvateľov.*

2. Poslanec je ďalej povinný bezodkladne písomne **oznámiť obci skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zánik mandátu poslanca** (§25 ods. 3 zákona o obecnom zriadení).

Týmito skutočnosťami, ktoré je poslanec povinný oznámiť sú:

- prípad ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- zmena trvalého pobytu mimo územia obce (v mestách so samosprávou mestských častí aj v prípade zmeny trvalého pobytu mimo územia mestskej časti, v ktorej vykonáva funkciu),
- nezlučiteľnosť funkcie poslanca v prípadoch podľa §11 ods. 2 zákona o obecnom zriadení.

3. Ďalšia povinnosť poslanca je **informovať voličov o svojej činnosti** a činnosti obecného zastupiteľstva, ak títo o to požiadajú (§25 ods. 7 zákona o obecnom zriadení).

4. **Poslancom mestských zastupiteľstiev** a zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach vyplývajú osobitné **povinnosti aj podľa ústavného zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov**. Podľa tohto ústavného zákona sú totiž verejnými funkcionármi a vyplývajú pre nich okrem iného aj všeobecné povinnosti a obmedzenia ustanovené v čl. 4, podľa ktorého: „*Verejný funkcionár je povinný pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem. Pri výkone svojej funkcie verejný funkcionár nesmie uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom.*“

B. Oprávnenia poslanca obecného zastupiteľstva

1. V zmysle §25 ods. 4 zákona je poslanec oprávnený najmä:

- a. **predkladať** obecnému zastupiteľstvu i ostatným orgánom **návrhy**,
- b. **interpelovať starostu a členov obecnej rady** vo veciach týkajúcich sa výkonu ich práce,
- c. **požadovať** od riaditeľov právnických osôb založených alebo zriadených obcou **vysvetlenie** vo veciach týkajúcich sa ich činnosti,
- d. **požadovať informácie a vysvetlenia** od fyzických a právnických osôb, ktoré vykonávajú v obci podnikateľskú činnosť, vo veciach týkajúcich sa dôsledkov ich podnikania v obci,
- e. **zúčastňovať sa na previerkach, na kontrolách, na vybavovaní sťažností a oznámení**, ktoré uskutočňujú orgány obce,
- f. **požadovať vysvetlenia od štátnych orgánov** vo veciach potrebných pre riadny výkon poslanskej funkcie.

Zákonodarca v tomto ustanovení vymedzil iba tie najdôležitejšie práva poslanca. Ďalšie práva pre neho môžu vyplývať buď zo zákona alebo môžu byť na základe zákona podrobnejšie upravené vnútornými predpismi obce.

2. Medzi ďalšie oprávnenia poslanca, ktoré vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení patrí aj **právo vzdať sa mandátu poslanca** (§25 ods. 2 písm. c) zákona o obecnom zriadení).

3. K oprávneniam poslanca môžeme zaradiť aj právo **vykonávať funkciu poslanca a súčasne mať pracovný pomer alebo obdobný pracovný vzťah**. S tým súvisí jeho oprávnenie, aby nebol pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani nárokoch vyplývajúcich z pracovného alebo obdobného pomeru (§25 ods. 6 a 7 zákona o obecnom zriadení).